

Any II - Girona - Decembre 1907.—Núm. 18

Scherzando. . .

REVISTA MUSICAL MENSUAL CATALANA ILUSTRADA

REDACCIÓ * PLASSA DEL VÍ - N.º 11-12 * * GIRONA

En Josep M. Puig Janer

SUSCRIPCIÓ: Un any 3 pessetes

Número solt 30 Céntims

En Josep M.ª Puig Janer

Aquest jove esperansador, que ha vingut dedicantse ab més o menys fermesa a conreuar la música, ja de molt temps s'hi notava en ell certa destresa y disposició ben digna d'admirar, car, ab tot y desconèixer la composició y armonía, s'atrevia a arreglar ballables y cansonetes ab la guitarra y el piano,—primers instruments que conegué,—d'un aire marcadament melangios. Però allà aon demostrà son sentiment, fou en la composició de Sardanes a què hi dedicà una temporada, entre les quals mereixen esser esmentades: *Recorts*, d'un cayent trist, ple de recordances jovenívoles tota ella, que li valgué moltes felicitacions y encoratjaments quan fou tocada a Vic en la societat a qui anava dedicada; *Amorosa*, qui també sab fer sentir els efectes eròtics ab la melodia fresca que ablana y captiva'l cor; y altres de no menys hermoses.

No solzament s'ha dedicat a cansonetes, com el *Lied* que publica avuy aquesta benfactora Revista, y a sardanes, sinó que l'any passat s'estrenà, ab gran èxit, una missa a quatre veus, en sa ciutat nadiua de Santa Coloma de Farnés, que fou molt celebrada y cantada també en certes iglesies de Barcelona, entre elles, a la de Bonanova; demostrant un exquisit sentimentalisme per la música sacra y una marcada disposició en compondren de tota classe.

També, una temporada, es dedicà a ensenyar y dirigir un chor del que en tragué tot lo que pot treure d'aquestes entitas musicals sempre deficientes.

Esperem que si continua ab constància treballant en aquest Art sublim sabrà treure tot el profit possible pera fer quelcom que l'acrebiti y l'enlairi en un lloc respectable entre els bons y celebrats compositors catalans, car ell ne té l'ànima catalana.

JOSEP GRAHIT.

Joaquím Pena

De cap home dels que integren l'actual moment artístic català parla-riem ab tanta joya y orgull de patriota com d'en Joaquim Pena, d'aquest lluitador incansable que no's donà mai treva fins qu'espargí les cursileries que enterbolien les nostres grans festivitats musicals, d'aquest crític que sempre va inspirarse ab la veritat y bellesa més pures, escriptor de forta concepció, sense pretensions, traductor immellorable, comentador de clar judici.

L'obra d'en Pena comensà d'una manera positiva en les critiques que's publicaren en la anyorada revista *Joventut* durant el termini de cinc o sis anys. La jove Catalunya, tan faltada aleshores de veritables fomentadors de les creacions dels grans mestres y de fuetejadors de tots els que del diví art de Beethoven ne feyen un comers indigne y barroer, vegé en ell a un apostol dels nous ideals y ben prompte formaren a son voltant bon nombre de literats y intelectuals, sorgint al mateix temps diferents traduccions y estudis dels millors drames musicals y ab preferència marcada a tot lo que feya relació al revolucionari glosador dels *Nibelungs*.

Estic segur que tothom serva encara un recort claríssim d'aquelles fortes diatribes contra les òperes y patums que'l gran Teatre del Liceu feya passar com èxits indisputables devant d'un públic inconscient y enlluernador. La primera ja ya ser una gran victoria, un fort cop de brand qu'esmicolà la fama que una empresa poc seriosa havia fet precedir a un director d'orquestra. Ab pocs mots quedà desfeta la mala fè de l'empressari y ben marcades les escasses qualitats del mestre Colonne pera posar en escena el *Tristán y Isolda*.

No fou pos aquest el seu millor geste de lluitador... Va pas ser cosa d'esperar-se gaire per això.

Recordeuvos quan en dit teatre, tan malparat per artistes *divos* y pels pastels imposats per les cases editorials italianes, s'hi preparà y anuncià un espectacle d'honrada música, l'estrena de la «Ifigenia a Taurida». Després de més de cent anys de llur creació, la tragedia grega divinisada pel geni de l'alemany Gluck, pendria forma, se desenrotllaria ab tota la seva magnífica magestat y puresa davant d'un públic inculte, mitg bon jan, mitg reventador, burgès, adorador constant del *pinyol*, aimant fervent de tots els artistes de *bel canto* mentres vinguessin ab un bon seguici de pulmons esforsats y goles resistentes. Arribà el dia de la primera representació, y la «Ifigenia» fou reventada d'una manera brutal. Interpretada deficiènctement per actors poc escrupulosos, dirigida per un bon senyor més aficionat als efectismes de l'escola italiana que a la veritat, escoltada per aquell públic degradat que sens fixarshi la combatia furiosament, fou, com ja havíem dit, un veritable fracàs. Davant d'els imbècils que xiulaven les harmonies santes de la clàssica partitura, els menestrals dalt les galeries bramant estúpidament y'ls senyors cridant desde ses riques loges y babegant cim llurs pulqueríssimes vestidures, en Pena, després d'una hermosa exposició y serena crítica, llensà a tots els que havien comès tanta indignitat un fort anatema prenyat ab tota l'ira que erborava la seva ànima de ver artista...

Recordeuvos que acabà dient: «Resulta en conclusió, plenament confirmat lo que fa tan temps venim sostenint, o sía, que a Barcelona no es possible art serio mentres el Liceu subsisteixi. L'únic remey està, doncs, en sa desaparició, y per ella crec que tots els medis foren bons, fins els més violents. Per nosaltres, que's cremi o que s'ensorri. Y llavors, veuriem si els rònecs propietaris tornaven a alsarlo per tercera vegada.» Veusquí l'hermós geste del crític. Sacrifici de tot, de son orgull de barceloní, potser de sa escritura de propietari, de tot absolutament, avants que acotar el cap a la sànció de la fera del gros públic o mirar ab els brassos creuats com la prostitució invadeix les sales dels teatres y concerts.

Desde aleshores, en Joaquim Pena fou el més llegit y el més estimat dels crítics barcelonins. Els seus escrits senzills, sense aparatoso diçió, enèrgics, foren sempre amatents tan pera ajudar y encoratjar als que per no fer la més mínima concessió al gros públic eren enfonszats barroerament, com pera aixafar als pocs escrupulosos, rudimentaris, de gust estragat.

No va pas ferse esperar l'efecte que havien de produir els seus articles en la joventut estudiosa catalana, y comensaren a sortir bells treballs d' orientació musical, comentaris, y, com havem fet constar al principi d'aquestes notes, traduccions de músics moderns com Gustav Charpentier, Humperdinck, Wagner. D'aquest ultim casibé podem dir que la seva obra es completa en nostra llengua. Havía comensat la publicació l' Antoni Ribera ab els drames *L'Or del Rhin*, *La Walkyria*, y *L'Holandés Errant*. y en Joaquim Pena ajudat per l' exquisit poeta Xavier Viura la completà fent apareixer ab poc temps el *Siegfred*, *Els Mestres Cantaires de Nuremberg*, *El Drama wagnerian de S. Chambérlain*, y altres. No content ab tot això, y desafiant burles, pors y cobardies, traduí per l' «Associació Wagneriana» una edició del *Lohengrin* y d'*Els Mestres Cantaires*, magistralment impreses junt ab la partitura musical corresponent. Aquesta edició es d'una importància veritablement capital si 's té en compte el petit mercat de nostra terra, l'escasa cultura y el poc gust de la gent d'aquí per aqueixes coses, encara que 's tracti com aquesta vegada d' uns llibres, que, tan per al presentació com per la puresa de transcripció y riquesa de notes, son superiors als publicats fins avuy, per més que 's comparin ab les inombrables traduccions fetes en llengües estrangeres.

Darrerament en Pena ha portat a cap una obra —la publicació escuillerta de les millors cançons dels mestres de tots els països que s' han dedicat a n' aquesta mena de treball: Schubert, Schumann, Bach, Händel—

del, Gluck, Haydn, Mozart, Weber, Grieg, Chopin, Bruckner, Berthoz, Franck, Yndi, Debussy, Hahn, Borodine, Carissimi, Scarlatti, Spontini, etz., etz.— que té una importància excepcional.

Fins avui, lo realisat per aquest benemèrit divulgador del drama wagnerià, senyalava el camí a un curt nombre de joves que havien procurat posar tota l'ànima en l'estudi dels sagrats rites del creador de Bayreut, entre rimes pels que ja estaven educats en les modernes escoles musicals. La sortida del primer volum del «Cansoner Selecte» portarà la santa comunió de la Bellesa a gent més necessitada, enllumenarà un recó tenebrós del nostre casal, espargirà una mica la cursileria de les petites reunions familiars, d'aquells salons de poble vuigarisats per les cançons desarreconades per un folklorista polsós o per les insubstancials grosserries de la sarsuela espanyola. Es per això, per aquest fi eminentment social, que nosaltres posem aquesta obra com davantera.

En un pròleg que precedeix al primer llibre de cançons, el traductor ho diu bellament:

«Emprenem aquesta publicació empesos per un fervent daler de fomentar el conreu del art del cant, doncs aquestes obres liriques, assequibles sens gaire esfors de facultats vocals ni de comprensió intel·lectual son les més apropiades para depurar el gust dels cantants, pera estimular les bones disposicions dels aficionats y pera desvetllar els espirits somorts encara, encarrilant-los tots per la via de l'art veritable, enllà de la qual seran atrets per les vesillums del drama líric. Més, bo y fomentant l'art per l'art, pensem també en l'enlairament de la cultura patria. Aspirem a que les cançons dels grans mestres, prenen naturalesa catalana y agermanantse ab les belles cançons de nostra terra, siguin la deu sanitosa qui brolli de tots els llavis, qui aventhi les funestes llevors forasteres, foragitant ben lluny les immundícies del malestruc *gènero chico* y les banalitats de les cursis *romanzas de salón*, qui purifiqui, en una paraula, la part moral y la part artística de l'ambient musical popular. Y pera conseguirho, tenim un camp amplíssim on podem espigar a pler. Gairebé tots els grans músics han conreuat el *lied*, produint inspirades obres d'aquesta mena que anirem publicant per col·leccions ordenades en volums y per series d'autors.»

Beethoven ha ocupat el primer lloc en el cansoner ab veinticinc composicions inspirades en poesies de Goethe, Büger, Matthisson, Kleinschmit, Tiedge, Geller, Weisse, Santer, Jeifteles. En totes elles, el més gran músic de tots els segles hi té ben marcada la seva grapa criadora, sa originalitat y grandesa. L'emoció religiosa que batega en la que porta per titol «De la mort» y l'angoixosa anyoransa que hi ha en les rotulades ab el nom «L'amada llunyan», arriba a una grandiositat imponent. En Pena ha traduit les poesies d'una manera perfecte, sense l'encarcarament que sol acompañar a n'aquestes tasques.

.

En Joaquim Pena es un sincer, un enèrgic. Ell ha complert com artista y com ver patriota y a nosaltres ens toca ajudar y admirar ses magnífiques iniciatives. Cal recordar les savies paraules de l'apostol Renan «Si no secundem aquests nobles esforços, si no penetrem en els sublims misteris dels genis, haurem viscut en la mort.» Havem de pensar que, gracies a n'ell, el pur encens dels Mestres-Deus embaumarà els llocs ont avans la gent s'asfixiava ab les emanacions viciades del *Vorrei morir*. Veuirem com degut a son esforç, vora la senyoreta de cabellera pàlida y ulls de mar hi aleteja el somris diví de Schubert, com al voltant de la noya de llavis de sang y mirar de foc Chopin estima y blasfema santament....

Concert de la Schola Orfeónica

El dia 5 de desembre se celebrá en el Teatre Principal el concert organiat per l'Schola Orfeónica Gironina dirigida pel professor Isidre Mollera, y en el qual hi prengué part el celebrat tenor Miquel Mulleras, colbaranhi així mateix el pianista Miquel Oliva, el violinista Tomás Mollera y el violoncellista Tomás Sobrequés.

Dit concert tingué un caràcter familiar, doncs l'entrada era per invació, vegentse sumament concurregut. Atés a n'aquella circumstancia ens abstindrem de ferne la crítica y solzament direm alguns mots pera que nostres llegidors puguin fersen càrrec.

La vetllada transcorregué agradablement car si be les pesses que interpreta l'Schola Orfeónica no eren de gran potència, les cantaren ab forsa afinació y ab una serietat que honra als pocs nombrosos cantants la majoria dels quals es veia que eren veritables aficionats. La secció de senyoretes sens dubte pel molt temps que porten cantant junes, te una homegenietat ben remarcable.

En aqueixa festa nosaltres sentirem per primera vegada l'himne del mestre Frigola, del qual llealment tenim que dir que ens aparegué poc inspirat, de factura un xic anticuada y d'un caràcter religiós tant vistent que'l feia semblar un motet dels molts que estem acostumats a sentir en les funcions d'iglesia.

L'hèroe de la nit fou el tenor Mulleras, a qui'l públic va rebre ab grans aplaudiments.

Nosaltres l'haguerem aplaudit ab més entusiasme si no hagués volgut lluir sa potència de veu ab *Sprito gentile*, ab *O paraiso...* y ab una altra ària, que un amic meu que es molt músic, tenia la sort de no saber que fos del *Rigoletto*.

També va cantar la senyoreta Pernal que te una veu forsa simpàtica y que podría ferla lluir de debò si no fos tan espantadissa.

B.

Obra de cultura

En Joaquín Pena, l'infadigable lluitador pel desenvolupament musical de nostra Catalunya, anuncia la publicació baix la seva direcció, de la major part dels *Lieders* dels grans mestres clàssics y moderns traduïts al català. Començarà per qualcuns dels Beethoven y's publicarà en volums d'unes 100 pàgines ab el títol de *Cansoner Selecte*, quin preu serà de 6 pesetes.

Conegudes les traduccions de la major part de les obres del Wagner, publicades per la «Vagneriana» de Barcelona y en les quals tanta part hi ha pres el Sr. Pena pot assegurarse que'l *Cansoner Selecte* serà una obra mestra.

El fi que's proposa en Pena es altament simpàtic y per tots conceptes digne de les més grans lloances. Heus-el aquí com ell l'esposa en l'opuscolo de propaganda que s'acaba de publicar.

«Aspirem a que les cançons dels grans mestres prenen naturalesa catalana y agermanantse ab les belles cançons de nostra terra, siguin la deu sanitosa que brolli de tots els llavis, que eviti les funestes llevors

A D. Lluis Janer

Lied

Lletre d'en Josep Tarrats

Música d'en Josep Mª Puig

Poc a poc

Cant

Piano

p ab sentiment

creix.

dism.

dol - sos ulls a - se - re - nats, hi pe - ne - tren llu - mi - ni ques les

f

p

au - bes,

lent

creix.

e' hi ha miste - ri - o - ses cla - re - tats.

A dintre'l sa -

lent

creix.

- grat re - illi - qui - ari, de vostres dolços ulls clars y pro - fons,

lent

hi viuen les i - de es dels meus som . nis hi viuen les i - de es dels meus
 som . nis e hi ha un florir pe - ren ne d'i lu - sions. A din tre'l sa -
 grat re lli - qui - a ri, de vos tres dol . sos ulls d'un blau di -
 ví, hi som ri - uen mi ra des i ne - fa - bles, que in di -
 quen de ma vi da'l bell ca - mí.

forasteres, foragitant ben lluny les inmundicies del malestruc *género chico* y les banalitats de les cursis *romanizas de salón*, que purifiqui, en una paraula, la part moral y la part artística de l'ambient musical popular.»

No cal dir si'l felicitem de cor a n'el senyor Pena y li desitgem un èxit ben grandios en l'obra de cultura que s'ha emprès.

G.

Publicacions rebudes

«Visió», sardana llarga pera piano.—Edició Sobreques & Reitg.—«Recorts de ma terra»; «Joguinejant», sardanes llargues pera piano.—Edició Joan Ayné, d'en Josep Serra.

**

En Josep Serra ab aqueixes noves produccions s'ha acreditat una vegada més d'excellent conreuador de la nostra dansa popular.

Analisades per ordre les tres sardanes esmentades tot seguit se nota una certa superioritat en la primera «Visió»—la qual sobre tot en els *carts* es d'un bon gust verament notable y d'una originalitat exquisida. Els llargs, sense separarse molt del caràcter que tenen les obres d'en Serra, son també melodiosos, plens de gracia y frescor.

Recorts de ma terra es bonica, plena d'un senzill encant y poseeix aquest encís que tan agrada als balladors; una certa lleugeresa estètica que fa saltar.

En quan a «Joguinejant» si be està correctament composta y harmonizada li manca un xic el caràcter de dansa de la terra y ab facilitat podrà semblar-se a una marxa militar.

Tan la primera com les dues altres, estan pulcra y bellament editades y no dubtem que seran ben rebudes pels aficionats.

Plana de Concerts

Olot.—El prop passat 24 de Novembre tingué lloc a la Lliga Regionalista d'aquesta ciutat una vetllada musical literaria.

S'executà una simfonía al piano per En M. Camps, Les Aranyes, cansó catalana aon lluí sa hermosa veu la senyoreta Laura Canet, accompanyada al piano per la senyoreta Concepció Carreras. Minuet de S. Lel per En C. y Casabó, concert de violí per En Batlle y Corrids, Trio per violí, bello y piano tocat ab correccio per En Batlle, Casabó y Rufel. Totes aquestes pesses foren aplaudides y felicitats sos executants.

**

Badalona.—Per encàrreg del Foment de la Sardana de Badalona, la cobla «La Principal» d' aquella ciutat, donà el passat diumenge un concert de sardanes que foren molt aplaudides per la gentada que omplenava la plassa del Duc de la Victoria.

**

Sabadell.—La notable orquestra «Fatxendes» de Sabadell, ha tingut el bon acert de constituirse també en cobla, adquirint a l' efecte l'instrumentació de plassa. Ab èxit gran, donà una audició de sardanes al hostatge sòcial de la «Lliga Regionalista», executant ab justesa obres d'en Morera, Serra y de son mestre director En Cassià Casademont.

**

El prop passat dia 16 d'aquest mès s'estrenà a l'Esglesia del Carme un Motet a una sola veu y accompanyament de quintet de corda y armonium titulat: «Bendita sea tu Pureza», original del organista de Figueres Mossen Lleys.

La composició si se està amotllada a l'antiga escola, no obstant està harmonisada ab conciencia y ben entesa l'instrumentació de corda.

L'execució fou passable, (perdonant petits detalls de la corda) y ben cantada per la senyoreta María de la Concepció Careaga.

La direcció confiada al mestre Juncà, molt acceptable.

CONCURS MUSICAL SOBREQUÉS & REITG GIRONA

Composicions rebudes

(ACABAMENT)

- N.º 28 El Fill del Rey, lema, Si n'eran tres ninetes, 29 Esclats de joya.
30 Dols, despertar; 31 Angelical, 32 V. cants escolars, Originals; 33 Al peu del Bressol, 1. La cançoneta estimada. 34 Cansó de Primavera. 35 Cansons d'I fants 1. Del meu cansoner. 36 Gentilesa.

Noves

Fou objecte de molta marezada lo succeit a les cases editorials Dotesio y Musical Emporium d'en Josep Llobet sobre l'edició de les sardanes «Santa Espina» y «Nit d'Amor, d'en Morera.»

La casa Llobet, basantse en drets legals, edità les susdites obres al ensembs que la casa Dotesio ab drets o sens ells, feu de les mateixes obres una altra edició.

Nosaltres may creguerem qu'el mestre Morera hagués cedit a les dues cases els drets de les dues sardanes y també ns resistirem a creure que en Llobet s'atrevis a fer edicions sense autorisació de son autor. De sobres coneixem a n'en Llobet, y may havem tingut motius de dubtar de la seva formalitat. La conseqüencia de tot això es que una de les dues edicions tenia que esser clandestina, y desitjosos de posar l'assumpte en clar, consultarem al mestre Morera qui ens ha remès la següent carta:

Senyor Director: Haig de fer públic que les dues reduccions pera piano de les sardanes «La nit del amor» y «La Santa Espina», editades per la Casa Dotesio, no son meves, ni les he autorisades. L'única edició verament meva, es la feta pel «Musical Emporium», de D. J. M. Llobet.

De vostè afectíssim servidor. Enric Morera.

Aquesta carta ha confirmat lo que nosaltres creyem. Ara, nostres llegidors ja's cuidaran de fer tota classe de comentaris.

El distingit compositor En Francisco Peric, anuncia pera la pròxima temporada un programa de pesses de ball pera orquestra.

Havem rebut un llibre titulat «De la Sardana», original d'en Josep Grahit, quin text es altament interessant pels aimants a la dansa empordanesa, y que per lo mateix no dubtem tindrà una bona rebuda.

Sens assegura que el notable «Orfeó Catalunya» donarà properament un concert al Teatre Vidal de Sant Feliu de Guixols.

Augurem un nou èxit a tan benemèrita entitat

CONCURS MUSICAL SOBREQUÉS & REITG

Per no haverse reunit encara el Jurat que ha de fallar les obres del concurs musical Sobrequés & Reitg, no'ns ha sigut possible publicar en aquest nombre'l veredicte, posant en coneixement de nostres llegidors que una vegada fet el fallo, se publicaria a tota la premsa de Catalunya.

Composicions i obres iugades

Se'ns comunica que'l director de la «Schola Cantorum», En Isidro Mullera, ha presentat la dimissió de son càrrec y que la Junta de la mentada entitat acordà acceptarli.

A La cobla de Torroella. «Els Montgrins», sigue contractada durant les festes de Nadal a Premià de Mar pera donar concerts y audicions de sardanes.

Ha sigut nomenat mestre director de la Schola Orfeónica nostre bon amic En Rafel Colomer.

Nosaltres després de felicitarlo, li desitgem molt acert en aquesta difícil tasca.

Ha pres possessió de son càrrec d'organista de La Bisbal, nostre distingit amic En Sebastià Albert.

De nou li endressem nostra felicitació molt entusiasta.

Pera el concurs de sardanistes celebrat a Barcelona el dia 22 d'aquest mes, foren contractades les Horejades cobles «La Principal» de La Bisbal, y la «Principal de Perelada.» Abdues foren entusiastament ovacionades.

La Junta directiva de la societat coral Catalunya Nova posa en coneixement de tots els amants de la música catalana, que gracias á les gestions del seu mestre fundador, lo senyor Morera, s'encarrega desde aquesta fetxa de la direcció artística de la mateixa lo mestre D. Cassiá Casademont.

Es de suposar que ab la enèrgica cooperació de dit mestre tornará Catalunya Nova als seus millors temps.

Pera el pròxim nombre

“PERTÚ”

MELODÍA, CANT Y PIANO

Lletra d'en Joan Trias Fàbregas.—Música d'en Cassiá Casademont.

DALMÁU CARLES Y COMP.—GIRONA.

Novetats Musicals de venda exclusiva de
la casa Sobrequés & Reitg de Girona

Acaba de publicarse:

L' èxit més gran d' en Josep Serra

SARDANA LLARGA PER A PIANO
PREU: 1'50 PESSETES

SARDANES

CASADEMONT C.

Recorts d' Ampurdá

Pies. Cts.

2 25

Alegroya (premiada)

2

Tristoya (popular)

2

JUNCÁ A.

La Font d' en Pericot (premiada)

2

RIGAU (P.)

Bressol de Catalunya

1 50

L' Arc de Sant Martí (segona edició)

1 50

SERRA J.

Roses Pàlides

1 50

Cercant l' Amor

1 50

Melangia

2

Ideal (premiada)

2

Els pedidos, SOBREQUÉS & REITG.—GIRONA

GRAN CASA EDITORIAL

Música de totes les edicions del mon

Nostres llistas i llibres de més de 100.000 títols.

Sobrequés & Reitg—GIRONA

TALLER DE REPARACIONES Y AFINACIONES

PIANOS DE LLOGUER A MANUBRI Y TECLAT

DESDE 12 PESETES MENSUALES

Pianos y Armoniums Ortiz & Cussó

Ventas al comptat y a plassos

Instruments, Gramophons ab gran existencia

DE DISCS

EL PREDOMINI DE LES MARQUES DE PIANO ES AVUY LA DE

Ortiz & Cussó

Les eminencies pianístiques, Risler, Malats,
Granados, Pugno, Calado, Vidiella, Wanda
Landowska, Marshall, etz., etz., executan
sos concerts y recomenan els pianos

Ortiz & Cussó

Premiat en totes les exposicions y últimament

a Milán amb el GRAN PRIX

Fàbrica y salóns-Ramalleras del 19 al 25-Barcelona